

Raadsvoorstel-advies

Aan:	de gemeenteraad	Van team:	Financiën
Portefeuillehouder:	Wethouder Van Diepen	Adviseur:	Mandy Bax
Betrokken portefeuillehouder:		E-mail:	m.bax@denhelder.nl
Classificatie:	Openbaar	Kenmerk:	0000493878

Datum voorstel: 7 oktober 2025

Onderwerp: Voorstel tot het vaststellen van het Beleidskader rechtmatigheid 2025

Publiekssamenvatting:

Het Rijk heeft de regels voor financiële verantwoording aangepast. Gemeenten moeten vanaf verslagjaar 2025 zorgvuldiger aantonen dat uitgaven en besluiten in lijn zijn met de wet- en regelgeving. Dit betekent dat ook kleinere afwijkingen eerder in beeld komen en gemeld moeten worden. Met dit aangepaste beleidskader sluit de gemeente Den Helder aan bij de nieuwe landelijke normen en blijft zij op een transparante en verantwoorde manier omgaan met publieke middelen.

Geadviseerd besluit:

Het college besluit de gemeenteraad voor te stellen:

1. het Beleidskader rechtmatigheid 2025 vast te stellen.
2. het Beleidskader rechtmatigheid zoals vastgesteld op 6 maart 2023 in te trekken.

Aanleiding en context

Vanaf het verslagjaar 2023 legt het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college), conform artikel 75, lid 2 Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: het BBV), via de jaarstukken verantwoording af over de rechtmatigheid. Het gaat hierbij over de naleving van de regels, die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente. Over de naleving van de voorwaarden voor subsidies en Europese bestedingen bijvoorbeeld en ook over misbruik en oneigenlijk gebruik en lasten.

Het college moet ervoor zorgen dat publieke middelen op een rechtmatige wijze worden besteed. De accountant controleert de verantwoording van het college en geeft een verklaring af omtrent getrouwheid. In 2023 is het Beleidskader rechtmatigheid opgesteld waarin de normen zijn opgenomen die door het college moeten worden gehanteerd voor de rechtmatigheidsverantwoording. En waarin duidelijkheid is gegeven over de aanpak en de inhoud van de rechtmatigheidsverantwoording.

Door wetswijzigingen in het BBV en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (hierna: het BADO) is het noodzakelijk het in 2023 vastgestelde Beleidskader rechtmatigheid op verschillende punten te actualiseren. De wijzigingen zijn voor het eerst van toepassing op het verslagjaar 2025.

Doelen en resultaten

Doelen van het beleidskader rechtmatigheid zijn:

- het bepalen van de kaders die het college moet hanteren bij de rechtmatigheidsverantwoording;

- een basis te hebben om het gesprek tussen raad en college over rechtmatigheid een plaats te geven.

Kaders en omstandigheden

Het wettelijk kader voor de rechtmatigheid is opgenomen in:

- Gemeentewet
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
- Richtlijnen van de Commissie BBV
- Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO)
- Controleverordening gemeente Den Helder
- Financiële verordening gemeente Den Helder

Argumenten

Recent zijn landelijke regels aangepast die invloed hebben op hoe gemeenten verantwoording afleggen over rechtmatigheid in de jaarrekening. Deze wijzigingen gelden vanaf het verslagjaar 2025 en maken het noodzakelijk om het in 2023 vastgestelde beleidskader rechtmatigheid te actualiseren.

De belangrijkste wijziging is dat de grens waarboven fouten en onzekerheden in de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden opgenomen, wettelijk is verlaagd van 3% naar 2% van de gemeentelijke uitgaven (exclusief toevoegingen aan reserves). Daarnaast moeten fouten en onzekerheden voortaan bij elkaar worden opgeteld, in plaats van afzonderlijk beoordeeld. Dit betekent dat afwijkingen sneller in beeld komen en dat de interne controle intensiever wordt.

Het voorgestelde advies is om de wettelijk vastgestelde maximale verantwoordingsgrens van 2% te hanteren, wat voor 2025 neerkomt op circa € 5,3 miljoen. Dit bedrag kan jaarlijks wijzigen, afhankelijk van de omvang van de begroting. Een lagere grens is toegestaan, maar leidt tot zwaardere administratieve lasten en meer inzet van capaciteit, zonder dat dit leidt tot meer zekerheid over de rechtmatigheid. In het aangepaste beleidskader zijn daarnaast enkele verouderde verwijzingen en bijlagen geactualiseerd, zodat het geheel weer aansluit bij de huidige wet- en regelgeving.

Alternatieven

Er is geen echt alternatief: de gemeente stelt een eigen Beleidskader rechtmatigheid op om te voldoen aan de wettelijke eisen. Het achterwege laten van een eigen kader is daarom geen optie. Om te voldoen aan de nieuwe wettelijke eisen wordt het Beleidskader rechtmatigheid geactualiseerd. In de onderstaande was/wordt-lijst is overzichtelijk weergegeven welke onderdelen van het oude kader zijn gewijzigd en hoe deze in het nieuwe kader worden toegepast.

Onderwerp	Was	Wordt
Verantwoordingsgrens	3% van de lasten, fouten en onzekerheden afzonderlijk	Maximaal 2% van de lasten, fouten en onzekerheden samen
Beoordeling fouten en onzekerheden	Afzonderlijk	Bij elkaar opgeteld
Grondslag goedkeuringstolerantie	Niet expliciet gespecificeerd	Lasten exclusief dotaties reserves
Interne controle	Gericht op grotere afwijkingen	Meer gedetailleerde controle, ook kleinere afwijkingen eerder zichtbaar; hogere capaciteit en kosten
Documenten en paragrafen	Paragraaf 2.3, Paragraaf 3; Bijlagen 1 en 2 verouderd	Paragraaf 2.3 aangepast; Paragraaf 3 en 4 geactualiseerd; Bijlagen verwijderd

Duurzaamheid

Dit voorstel heeft geen aspecten met betrekking tot duurzaamheid.

Bestuurlijke vernieuwing

Dit voorstel heeft geen aspecten met betrekking tot bestuurlijke vernieuwing.

Financiële consequenties

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Uitvoering en planning

Zodra de raad de inhoud van het Beleidskader rechtmatigheid 2025 heeft vastgesteld, wordt het beleidskader rechtmatigheid 2025 gepubliceerd op overheid.nl en gedeeld met de controlerende accountant. Het beleidskader is voor het eerst van toepassing op het verslagjaar 2025.

Communicatie

Anders dan dat het Beleidskader rechtmatigheid 2025 wordt gepubliceerd op overheid.nl is er geen sprake van communicatie op dit voorstel.